

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 549/2015
Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego
z dnia 7 grudnia 2015 roku

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

na lata 2016-2018

I. WPROWADZENIE

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich – art. 4 pkt 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przedmiotowa ustawa zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Zadania te mają być realizowane przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności poprzez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną oraz profilaktyczną.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018 (zwany dalej Miejski Program) opracowany został zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. z 2011 Nr 78, poz. 428).

Zgodnie z zapisami ustawy do podstawowych zadań gminy należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018 zakłada kontynuację działań podjętych w latach poprzednich i jest zgodny z kierunkami zawartymi w cytowanej ustawie. Działania profilaktyczno-edukacyjne ujęte w Miejskim Programie kierowane są do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców naszego Miasta.

Program uwzględnia również ustalenia, jakich dokonano podczas spotkań roboczych dla opracowania założeń do miejskich programów przeciwdziałania uzależnieniom na terenie miasta. Wzięli w nim udział przedstawiciele Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowych (Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „ALA” i Stowarzyszenie Abstynenckie „Azyl”, Fundacja „Arka Nadziei”), a także pedagogy szkolni. Celem spotkania było określenie obszarów problemowych związanych z uzależnieniami wśród uczniów i mieszkańców dorosłych oraz wypracowanie możliwych kierunków działań w celu rozwiązywania problemów uzależnień. Do najistotniejszych problemów zaliczono:

- zainteresowanie młodzieży dopalaczami i trudność do wykrycia ich poprzez badania,
- palenie marihuany przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- palenie papierosów przez uczniów w szkole podstawowej,
- zażywanie leków przez uczniów,
- samookaleczanie się młodzieży jako reakcja na stres,
- agresja wśród uczniów, uzależnienie od komputera i telewizora,
- zbyt mało godzin poświęconych na profilaktykę w szkołach.

Jak wskazano, priorytetem powinna być profilaktyka i edukacja uczniów w zakresie szkodliwości środków psychoaktywnych, w tym alkoholu; przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli, kuratorów sądowych i sprzedawców napojów alkoholowych; rozszerzenie oferty specjalistów i psychoterapeutów do pracy z młodzieżą; utworzenie miejsca (klubu) dla młodzieży; praca z całą rodziną i działania zwiększające kompetencje wychowawcze rodziców.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM NARKOTYKÓW W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

„Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki” została przeprowadzona w czerwcu 2015 roku. Na potrzeby diagnozy przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców miasta (dzieci i młodzież szkolna, dorośli mieszkańcy miasta, sprzedawcy alkoholu). Łącznie w badaniu wzięło udział 1148 respondentów.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących miasto Tomaszów Mazowiecki w odniesieniu do opinii mieszkańców z terenu miasta: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz sprzedawców z punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na podstawie ww. diagnozy i danych statystycznych uzyskanych od jednostek i instytucji działających na terenie miasta poniżej przedstawiono informacje dotyczące problemów społecznych występujących w naszym mieście.

1. Szkody zdrowotne.

1.1. NZOZ Tomaszowskie Centrum Zdrowiu Sp. z o.o

Oddział psychiatryczny

Z leczenia na oddziale psychiatrycznym w:

- 2014 roku skorzystało 36 osób uzależnionych od narkotyków. Łączny koszt leczenia osób uzależnionych od narkotyków na oddziale psychiatrycznym wyniósł 48.150,00 złotych;

- 2013 roku skorzystało 20 osób uzależnionych od narkotyków. Łączny koszt leczenia osób uzależnionych od narkotyków na oddziale psychiatrycznym wyniósł 14.400,00 złotych.

Do dnia 30 czerwca 2015 roku z leczenia na oddziale psychiatrycznym skorzystało 28 osób z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi naprzemiennym przyjmowaniem środków psychoaktywnych.

Poradnia Leczenia Uzależnień

Poradnia Leczenia Uzależnień przyjmuje osoby dorosłe, powyżej 18 roku życia. Poniżej tabela przedstawia dane osób zarejestrowanych w Poradni z powodu uzależnienia od narkotyków.

Tabela nr 1. Dane osób uzależnionych zarejestrowanych w poradni.

wyszczególnienie	2013 rok	2014 rok	do 30 czerwca 2015 roku	
	Ogółem	ogółem	kobiety	Mężczyźni
osoby skierowane na leczenie odwykowe	22	6	1	4
osoby uzależnione korzystające z leczenia poradni	47	26	2	18
osoby współuzależnione korzystające z leczenia odwykowego	Brak danych	Brak danych	5	0
Liczba odbytych sesji indywidualnych	30	65	24	216
udzielone porady psychiatryczne	22	57	23	20
Ogólny koszt leczenia	1.764 zł	41.698 zł	Brak danych	Brak danych

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Tomaszowie Mazowieckim

2. Konsekwencje prawne i społeczne.**2.1. Komenda Powiatowa Policji**

W 2014 roku Komenda Powiatowa Policji odnotowała 16 osób małoletnich pod wpływem narkotyków (13 chłopców oraz 3 dziewcząt) przekazanych pod opiekę rodziców.

2.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2015 roku z powodu uzależnienia od narkotyków objęto pomocą 7 środowisk, w tym jedną rodzinę z dwójką dzieci.

Formy udzielonej pomocy to przede wszystkim rozmowy profilaktyczne oraz informacje o placówkach wsparcia.

Ponadto udzielono wsparcia finansowego w łącznej kwocie 4.966,00 zł w formie:

- zasiłków okresowych dla 2 środowisk – 898,00 zł;
- zasiłku stałego dla 1 osoby – 2334,00 zł;
- zasiłków celowych dla 2 osób na pokrycie kosztów pobytu w ośrodku terapii uzależnień – 1412,00 zł;
- zasiłek celowy dla 1 osoby na zakup środków czystości – 30,00 zł;
- zasiłek celowy dla 1 osoby na zakup bielizny osobistej – 40,00 zł;
- zasiłek celowy dla 1 osoby na zakup artykułów żywnościowych – 50 zł;
- zasiłków celowych dla 2 osób na zakup obuwia – 90,00 zł;
- zasiłku celowego dla 1 osoby na zakup odzieży – 80,00 zł;
- zasiłku celowego dla 1 osoby na zakup biletów – 32,00 zł;
- pokrycia kosztów posiłków w szkole dla 2 dzieci od stycznia do czerwca 2015
- potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych dla 2 osób;

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni kierowali osoby uzależnione od narkotyków do Fundacji „Arka Nadziei” w Tomaszowie Mazowieckim. Jedna osoba została skierowana na leczenie długoterminowe do placówki Monaru, dwie osoby objęte zostały pomocą psychologa, w jednej rodzinie prowadzone były mediacje.

Tabela nr 2. Liczba środowisk objętych pomocą w latach 2012-2015

Rok	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	4	4	7	7

Źródło: Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim

Z „Oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2014” opracowywanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim wynika, iż w 2014r. z pomocy

i wsparcia skorzystało łącznie 4347 osób, natomiast 7 środowisk skorzystało z pomocy z powodu uzależnienia od narkotyków. Z danych wynika, iż narkomania nie jest najpoważniejszym problemem społecznym występującym na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

3. Dane przedłożone przez organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

3.1 Fundacja „Arka nadziei”

Fundacja w 2015 roku zarejestrowała osoby mające kłopoty ze środkami psychoaktywnymi:

- 52 osoby po dopalaczach (w tym mefedron) w wieku od 13 do 16 roku życia – 38 osób, w wieku od 17 – 25 roku życia – 14 osób;
- 64 osoby kłopoty z powodu palenia marihuany w tym: 14 osób w wieku 13-15 lat, 50 osób w wieku 16-25;
- 23 osoby odurzały się lekami w wieku 15-21;
- 28 osób miały kontakt z amfetaminą w wieku 17-25.

Z punktu konsultacyjnego działającego w siedzibie Fundacji „Arka Nadziei” skorzystało z porad w 2012 roku – 285 osób, w 2013 roku - 225 osób, 2014r. – 162 osoby. Fundacja przeprowadziła testy na obecność narkotyków: 2012 r. – 168 testów (62% osób pod wpływem marihuany, 12% amfetamina i jej pochodne, 14% przyznało się do nadużywania leków), 2013 r. - 172 testy na obecność narkotyków (72% osób było pod wpływem marihuany, 8% używało amfetaminy i jej pochodnych, 20% osób przyznało się do nadużywania leków typu: acodin, tussipect, thiocodin, sudafed itp.), 2014 r. - 118 testów na obecność narkotyków (65% osób było pod wpływem marihuany, 7% używało amfetaminy i jej pochodnych, 24% osób przyznało się do używania dopalaczy i nadużywania leków typu: acodin, tussipect, thiocodin, sudafed itp.)

W 2014 roku Fundacja zrealizowała programy:

1. Program „Fred goes net” program wczesnej interwencji dla młodych osób po raz pierwszy używających środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro

ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W programie wzięło udział 80 osób w wieku od 15 do 19 lat z terenu miasta Tomaszów Maz.

2. Program CANDIS dla użytkowników przetworów konopi od 16 lat rekomendowany przez Ministra Zdrowia. W programie wzięło udział 17 osób w wieku 16 do 34 lat z terenu miasta Tomaszowa Maz.

3.2 Fundacja „Aby nikt nie zginął”

W 2014 roku w szkołach Fundacja przeprowadziła cykl profilaktycznych spotkań informacyjno-edukacyjnych w których wzięło udział 850 uczniów. Został zrealizowany program profilaktyczno-wychowawczy „Ja – to wszystko, co mam” w dwóch szkołach skierowany do młodzieży (45 osób). Dla 500 uczniów szkół podstawowych zorganizowała Fundacja spotkania pt. „Marysia z krainy bajek”. W ramach spotkań ukazano dzieciom fakty dotyczące działania i jego skutków substancji psychoaktywnych, metody pracy dostosowane były do wieku odbiorcy.

4. Profilaktyka w szkole.

W programach profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii przeprowadzonych w szkołach wzięło udział 2671 uczniów szkół podstawowych i gimnazjum, 249 nauczycieli i 638 rodziców. Szkoły realizują własne programy, nie korzystają z rekomendowanych programów ocenianych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Tabela nr 3. Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizowane w roku szkolnym 2014/2015 w placówkach oświatowych.

placówka oświatowa	nazwa programu	liczba uczniów	liczba nauczycieli	liczba rodziców
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	Szkolny program profilaktyki "Ważkie Sprawy"	200	46	100
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	„ Marysia z krainy bajek”	100	9	75
	Naucz się mówić NIE			
	Bezpiecznie i szczęśliwie"			
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	"Zachowaj trzeźwy umysł"	184	20	0

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	„Marysia z krainy bajek”	771	62	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	Brak			
Zespół Szkół nr 4	„Dopalaczom mówimy stop – wybieramy zdrowie!”	100	0	300
Zespół Szkół nr 8	Marysia z krainy bajek”	147	9	39
	„Moje dziecko – moja wartość”			
	„Zycie bez uzależnień”			
Gimnazjum nr 3	Dopalaczom mówimy stop – wybieramy zdrowie!”	400	15	50
	„Ja to wszystko co mam”			
Gimnazjum nr 6	Dopalaczom mówimy stop – wybieramy zdrowie!”	246	8	24
	„Wspomnienia narkomanki”			
	"projekt „Rap pedagogia”			
Gimnazjum nr 7	Szkolny Program Wychowawczy	523	30	50
	Szkolny Program Profilaktyki			
	"Dopalaczom mówimy STOP"			
	Wspomnienia narkomanki”			
	Program profilaktyczne w czasie ferii zimowych			

Źródło: Dane zebrane z placówek oświatowych.

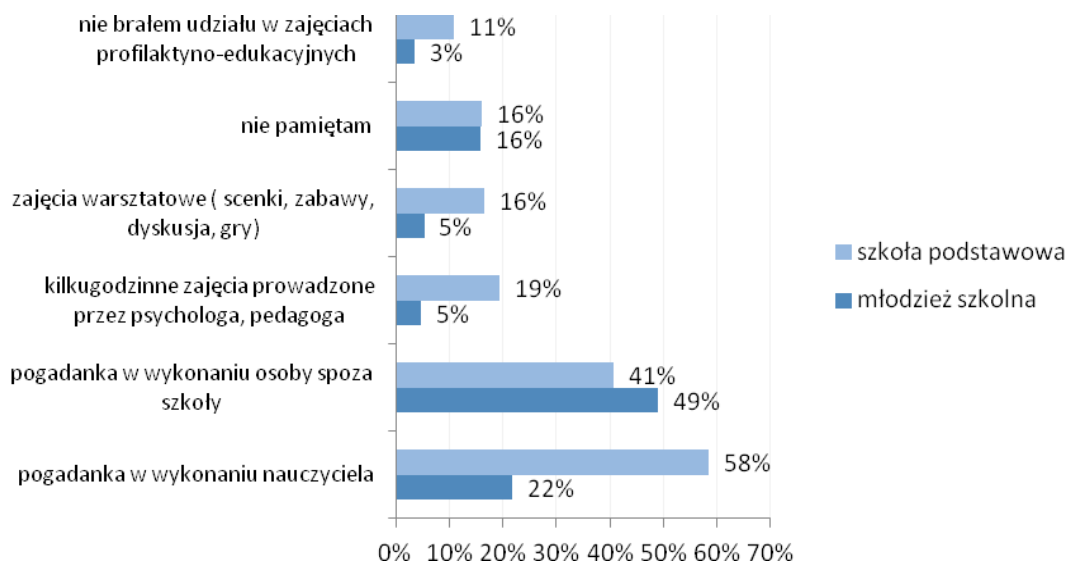
Z przeprowadzonych badań ankietowych (czerwiec 2015 r. „Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki”) 82% młodzieży szkolnej potwierdziło udział w zajęciach związanych z problematyką używania różnego typu substancji szkodliwych (alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze), 74% w zajęciach dotyczących tematyki przemocy i agresji, a po 52% na temat rozwoju osobistego oraz komunikacji rówieśniczej.

70% uczniów szkoły podstawowej brało udział w zajęciach związanych z problematyką używania różnego typu substancji szkodliwych (alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze), 69% w zajęciach dotyczących tematyki przemocy i agresji, 58% na temat rozwoju kontaktu z rówieśnikami, 56% na temat rozwoju osobistego.

Zajęcia edukacyjno-profilaktyczne, w których młodzież szkolna i uczniowie szkół podstawowych brali udział w większości przypadków przyjmowały formę pogadanki. W zajęciach warsztatowych brało udział 16% uczniów szkoły podstawowej, 5% młodzieży szkolnej. 41% uczniów szkoły podstawowej, 21% młodzieży szkolnej ocenia zajęcia

edukacyjno-profilaktyczne, w których brało udział jako zdecydowanie pozytywne, 39% młodszych uczniów, 46% młodzieży szkolnej jako raczej pozytywne.

Wykres 1. Udział uczniów w zajęciach edukacyjno-profilaktycznych.

5. Wyniki badań dotyczących problemów społecznych w Tomaszowie Mazowieckim.

W kwietniu 2015 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki zleciła przeprowadzenie „Diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki”.

Badanie posłużyło do opracowania raportu zawierającego analizę opisową wyników oraz rekomendacje, które stanowiły podstawę do opracowania lokalnych programów profilaktycznych.

Dane zostały zebrane w czerwcu 2015 r. Zrealizowano łącznie 1148 ankiet. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego uzyskanie informacji oraz opinii z różnych środowisk uczniów szkolnych. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych w mieście.

5.1. Badania dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

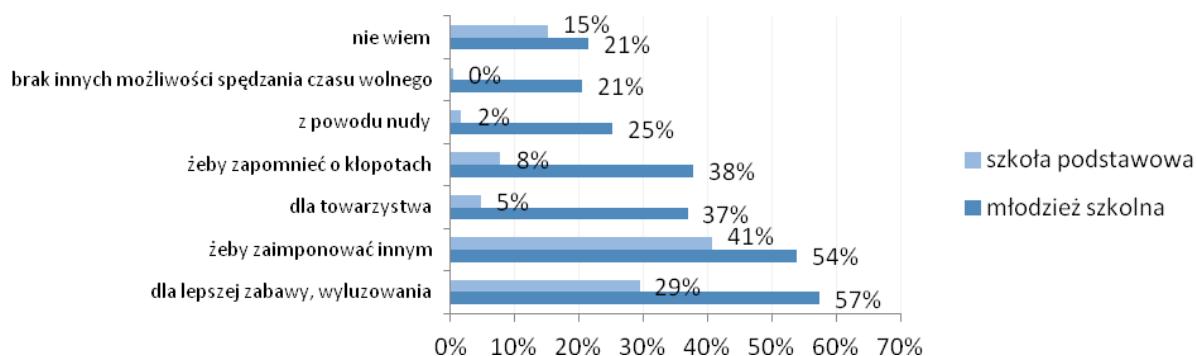
W badaniu wzięło udział 548 uczniów, w tym 231 uczniów szkoły podstawowej, 317 uczniów określanych w badaniu jako młodzież szkolna. Wśród respondentów znalazło się 47% kobiet oraz 53% mężczyzn. W próbie najwięcej uczniów było w kategorii wiekowej 11-13 lat (40%), następnie po 29% 14-16 lat oraz 17-19 lat. 2% to osoby w przedziale wiekowym 8-10 lat. 41% badanych uczęszcza do szkoły podstawowej, 28% do gimnazjum, 18% to uczniowie liceum, 11% technikum, a 2% szkoły zawodowej.

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej miasta Tomaszowa Mazowieckiego

W ankiecie kierowanej do uczniów poruszono kwestię problemu narkotykowego, w tym doświadczeń uczniów z dopalaczami. 24% uczniów szkoły podstawowej, 54% młodzieży szkolnej jest zdania, że ich rówieśnicy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Wynika z tego, że wśród starszych uczniów nasila się kontakt z tego typu środkami. Duży odsetek ankietowanych z obu grup szkolnych nie posiada zdania w tej kwestii – 40% młodszych uczniów, 29% młodzieży szkolnej.

Podobnie jak w przypadku alkoholu i nikotyny, młodzi ludzie utożsamiają korzystanie z narkotyków z chęcią zaimponowania innym, lepszą zabawą, towarzystwem. 8% uczniów szkoły podstawowej, 38% młodzieży szkolnej uznało, iż ich rówieśnicy mogą sięgać po narkotyki z powodu dręczących ich problemów, a 2% młodszych uczniów, 25% młodzieży szkolnej z powodu nudy, 21% młodzieży szkolnej z braku innych możliwości spędzania czasu wolnego.

Wykres 2. Dane dotyczące powodów sięgania po narkotyki.

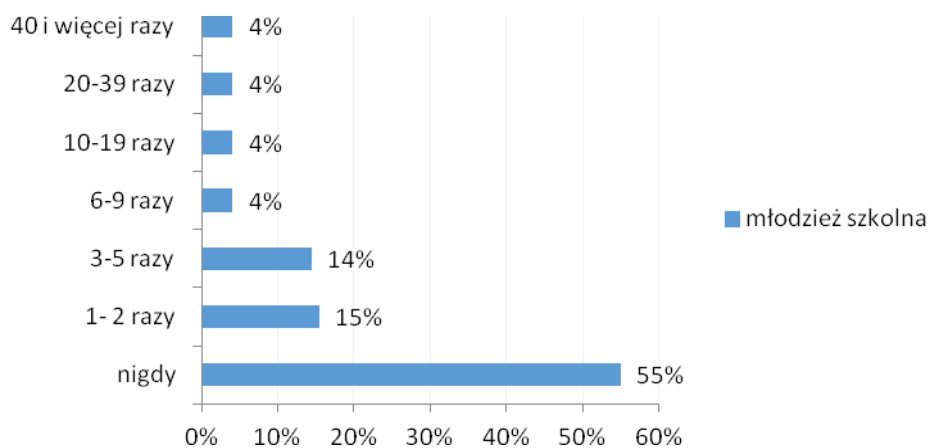
(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

98% uczniów szkoły podstawowej, 89% młodzieży szkolnej zadeklarowało, iż nie mieli nigdy do czynienia z narkotykami lub dopalaczami. Tego typu doświadczenia potwierdza 2% młodszych ankietowanych, 11% młodzieży szkolnej.

Spośród młodzieży szkolnej, która próbowała narkotyków, najwięcej respondentów podjęło się inicjacji narkotykowej pomiędzy 16 a 17 rokiem życia oraz pomiędzy 14 – 15 rokiem życia (po 41% respondentów). 11% to osoby, które próby narkotyku podjęły się po ukończeniu 18 roku życia, a 7% w przedziale wiekowym 11- 13 lat.

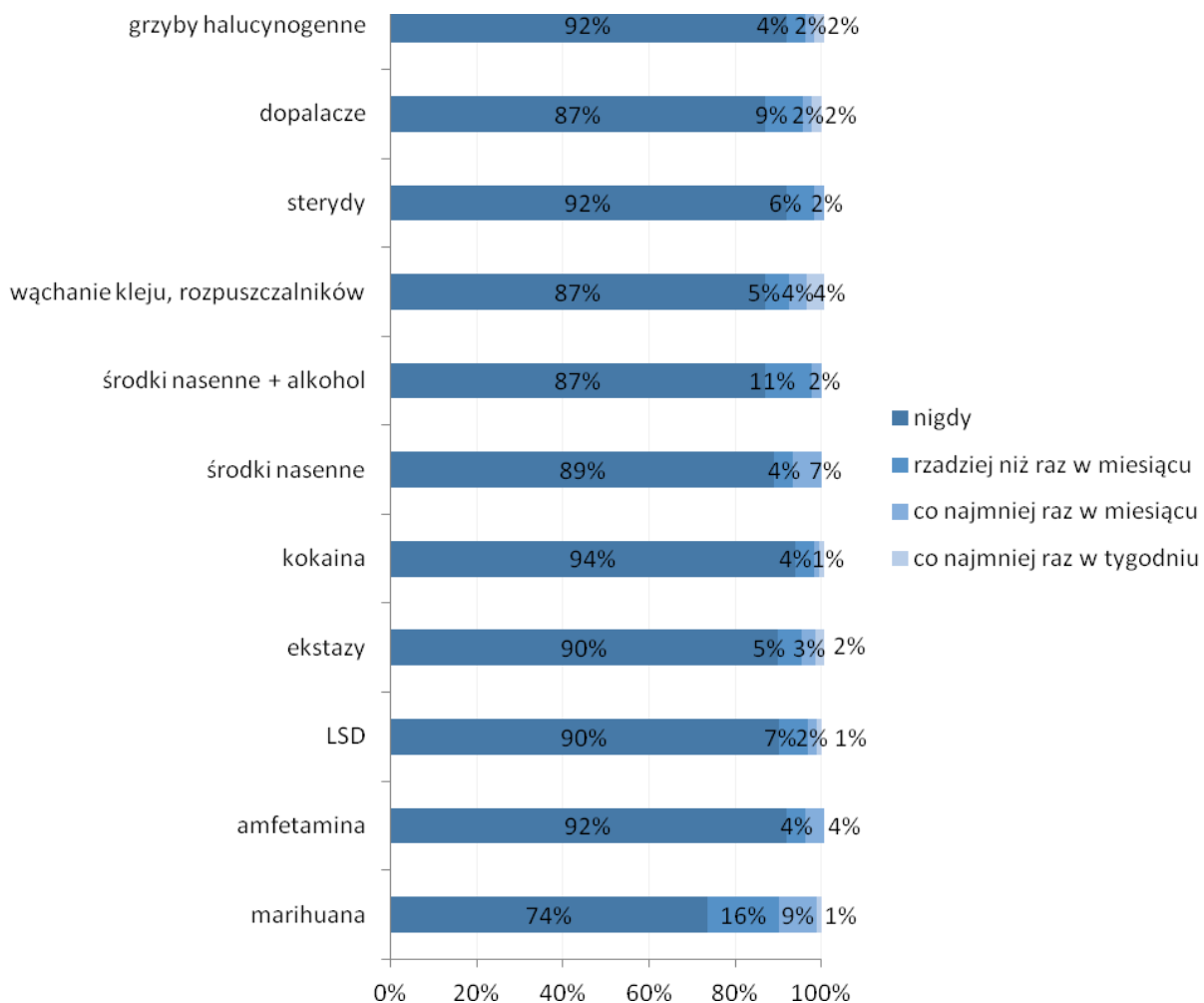
Ze środków narkotycznych 1-2 razy korzystało 15% ankietowanej młodzieży szkolnej, 3-5 razy 14%, a po 4% 6-9 razy, 10-19 razy, 20-39 razy, 40 i więcej razy.

Wykres 3. Częstotliwość korzystania ze środków narkotycznych.

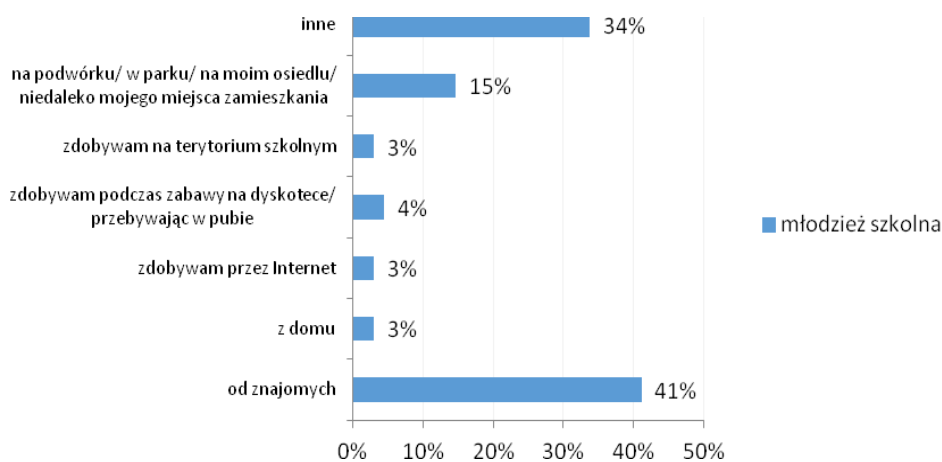
Młodzieży szkolnej zadano pytanie o częstotliwość ich bezpośredniego kontaktu z narkotykami. Większość z nich nie korzysta z wymienionych środków. Wśród pozostałych 26% korzysta z marihuany w tym 16% rzadziej niż raz w miesiącu, 9% co najmniej raz w miesiącu, 1% co najmniej raz w tygodniu. Z pozostałych środków psychoaktywnych korzysta mniej niż 15% respondentów, w tym głównie rzadziej niż raz w miesiącu. 13% ankietowanych wacha klej, rozpuszczalniki, po 13% badanych korzysta z dopalaczy, środków nasennych z alkoholem, 11% ze środków nasennych, po 10% z ekstazy, LSD, po 8% grzybów halucynogennych, sterydów, amfetaminy, 5% kokainy.

Wykres 4. Częstotliwość kontaktu z poszczególnymi rodzajami środków psychoaktywnych.

Młodzież szkolna, która korzystała z narkotyków, głównie zdobywała tego typu środki przy pomocy znajomych (41%).

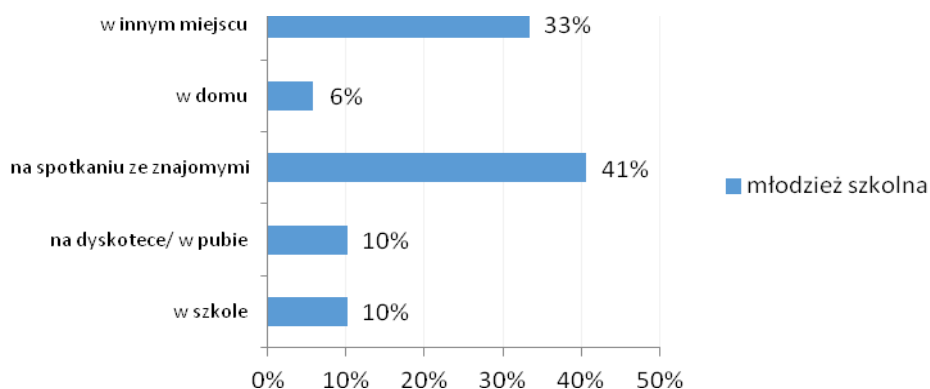
Wykres 5. Dane dotyczące źródeł zdobywania narkotyków.

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

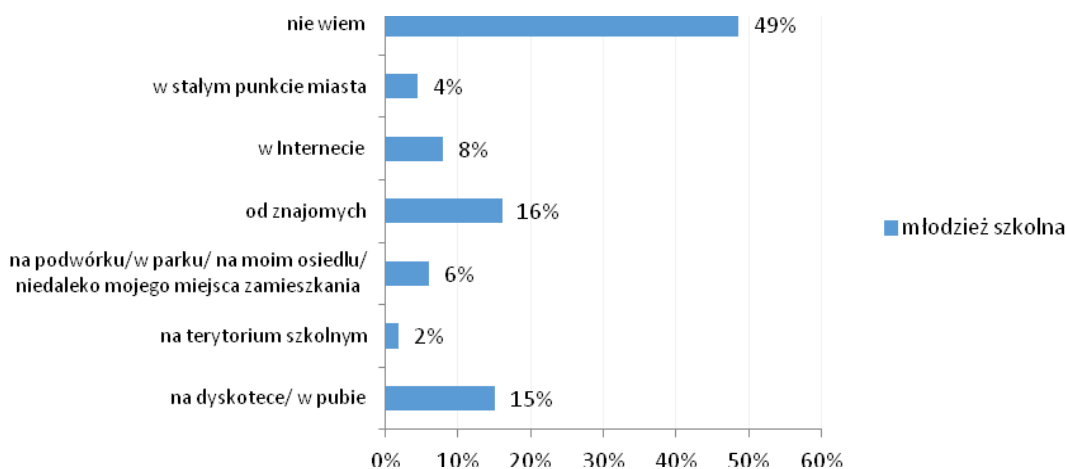
Młodzież szkolna, która przyznała się do korzystania z narkotyków, podała okoliczności, w których miewa styczność z tego typu substancjami psychoaktywnymi – 41% wskazało na spotkania ze znajomymi, po 10% na dyskotekę/pub oraz szkołę, a 6% dom. 33% respondentów podało jeszcze inne miejsca i okoliczności, w tym wymieniając dom znajomego, czas wolny, a także „na świeżym powietrzu”.

Wykres 6. Miejsca korzystania z narkotyków.

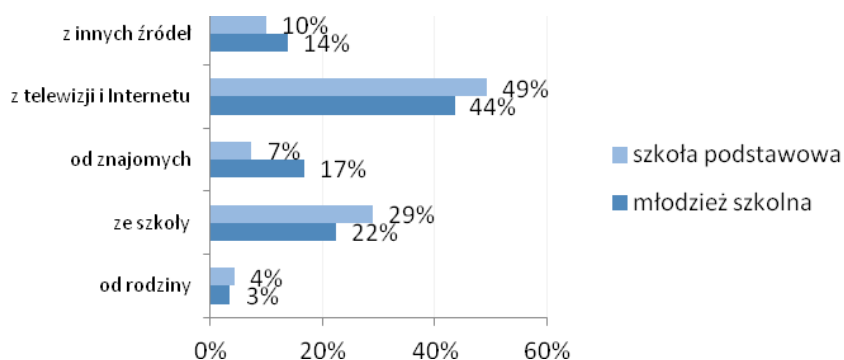
49% respondentów deklaruje, iż nie wie gdzie można nabyć narkotyki. Wśród pozostałych 16% twierdzi, iż od znajomych, 15% wskazało na dyskotekę/pub, 8% na Internet. 6% respondentów uważa, że narkotyki można nabyć niedaleko jego miejsca zamieszkania, a 4% uważa, że są stałe punkty miasta, w których dochodzi do sprzedaży tego typu środków.

Wykres 7. Miejsca w których najłatwiej można kupić narkotyki.

Telewizja i internet są źródłami informacji na temat narkotyków i dopalaczy dla 49% uczniów szkoły podstawowej oraz 44% młodzieży szkolnej. Na szkołę wskazuje 29% uczniów szkoły podstawowej, 22% starszych uczniów, znajomych wybrało 7% uczniów szkoły podstawowej, 17% młodzieży szkolnej, a rodzinę 3-4% uczniów z obu grup szkolnych.

Wykres 8. Źródła informacji czerpania wiedzy na temat narkotyków i dopalaczy .

pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

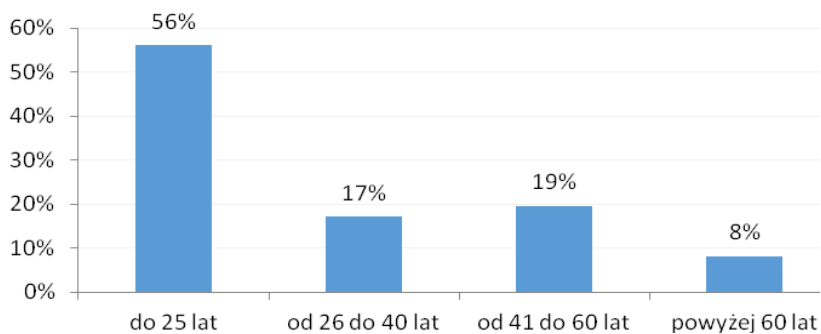
65% młodzieży szkolnej nie posiada wiedzy na temat dostępności narkotyków w okolicy ich szkoły. 15% respondentów uważa, że można nabyć narkotyki w pobliżu szkoły, do której uczęszczają.

78% uczniów szkoły podstawowej oraz 58% młodzieży szkolnej uznało zażywanie narkotyków za zdecydowanie niebezpieczne dla zdrowia, 6% młodszych uczniów, 17% młodzieży szkolnej wybrało odpowiedź raczej tak, a 6% uczniów szkoły podstawowej, 10% starszych uczniów uznało, że to zależy od rodzaju narkotyku i częstotliwości jego zażywania. 2% uczniów młodzieży szkolnej i 3% uczniów szkoły podstawowej twierdzi zdecydowanie, że są bezpieczne, a 6% młodzieży szkolnej i 2% uczniowie szkoły podstawowej twierdzi, że raczej są bezpieczne.

5.2. Badania dorosłych mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

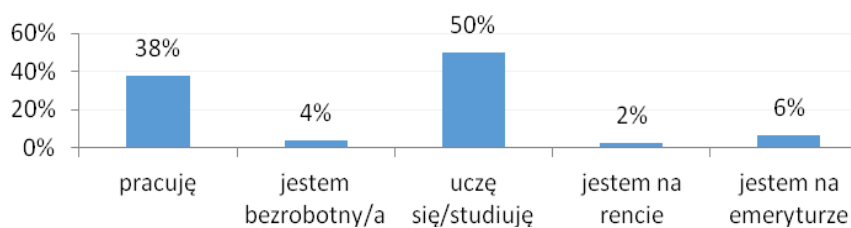
W badaniu wzięło udział 580 dorosłych mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego wśród nich 47% kobiet oraz 53% mężczyzn. Najwięcej osób w próbie to osoby do 25 roku życia (56%), następnie 19% znajdowało się w przedziale wiekowym 41-60 lat, 17% 26-40 lat, a 8% stanowią osoby powyżej 60 roku życia.

Wykres 9. Struktura próby wg kategorii wiekowych

25% respondentów posiada wykształcenie wyższe, 22% podstawowe, 21% niepełne średnie, 18% średnie, 10% zawodowe, 4% pomaturalne.

Wykres 10. Struktura próby wg statusu zawodowego

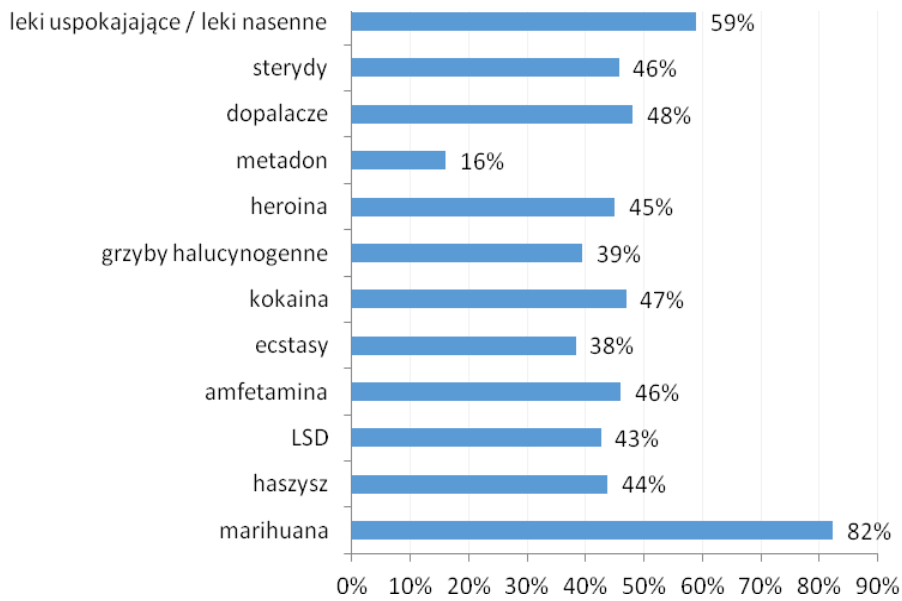
50% ankieterowanych mieszkańców to osoby uczące się, 38% pracuje zawodowo, 6% stanowią osoby utrzymujące się z emerytury, a 2% z renty, a pozostałe 4% osoby bezrobotne.

Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Następne zagadnienie poruszane w ankiecie skierowanej do dorosłych mieszkańców miasta związane było z problemem narkotykowym.

Dorośli mieszkańcy miasta określili, które substancje psychoaktywne są im znane – 82% wybrało marihuanę, 59% leki uspokajające/leki nasenne, po 45-48% ogólnie dopalacze, kokainę, amfetaminę, sterydy, heroinę, po 43-44% haszysz, LSD, 38% ecstasy, a 16% dopalacz występujący pod nazwą metadon.

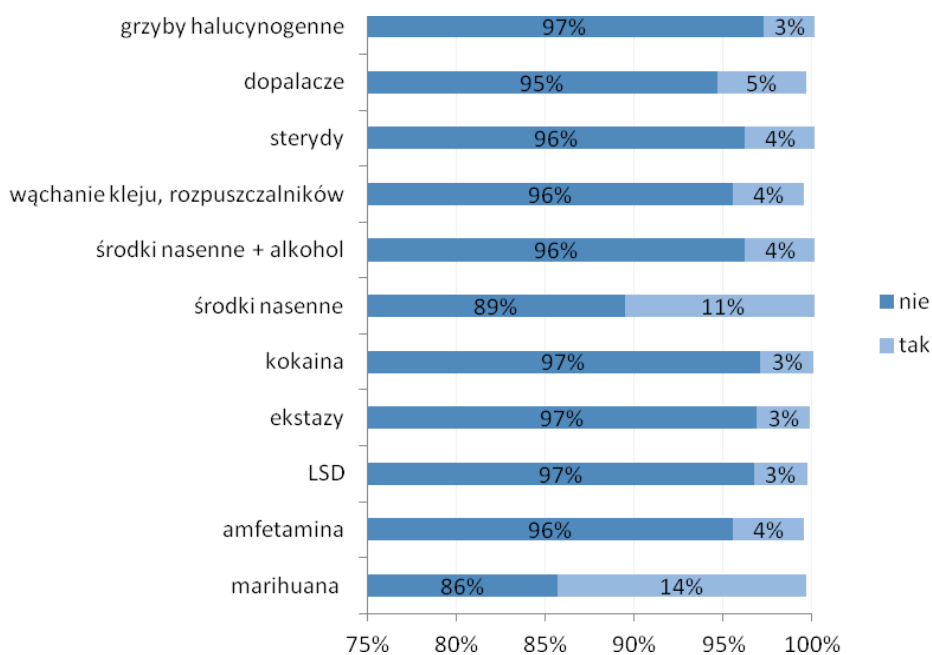
Wykres 11. Wiedza dotycząca znajomości substancji psychoaktywnych

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

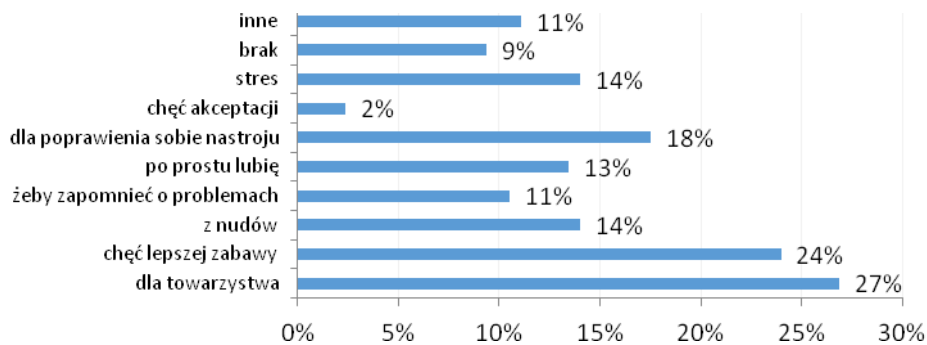
Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców nie korzystała nigdy z żadnych środków psychoaktywnych. Wśród pozostałych 14% używało marihuany, 11% korzystało ze środków nasennych, 5% z dopalaczy, po 4% sterydów, amfetaminy, środków nasennych z alkoholem, a także wąciano klej, rozpuszczalniki, po 3% używało grzybów halucynogennych, kokainy, ekstazy, LSD.

Wykres 12. Korzystanie z środków psychoaktywnych

27% mieszkańców sięgało lub sięga po substancje psychoaktywne dla towarzystwa, 24% dla lepszej zabawy. 18% respondentów korzysta z narkotyków, by poprawić sobie nastrój, po 14% z powodu nudy oraz stresu, 13% wybrało odpowiedź po prostu lubię, 11% żeby zapomnieć o problemach, a 9% nie ma konkretnego powodu.

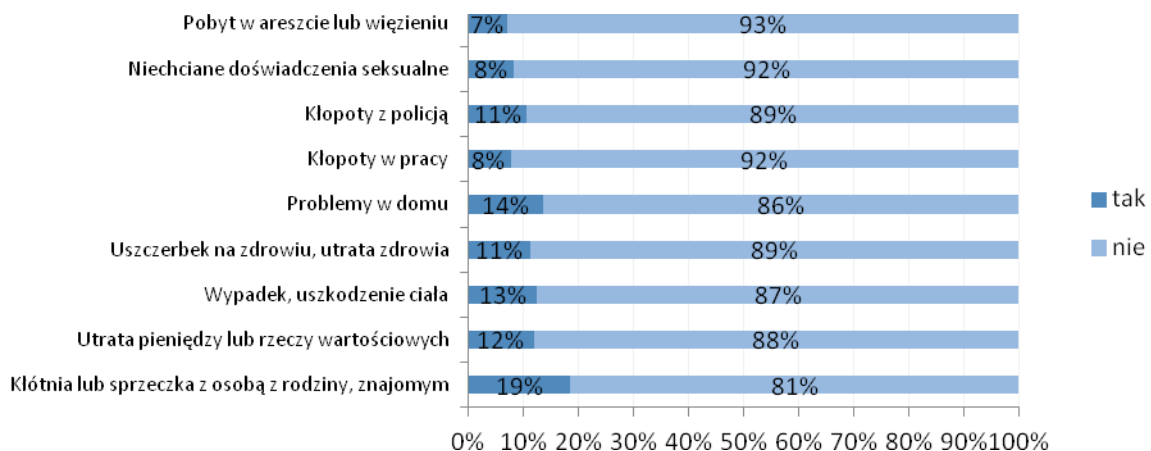
Wykres 13. Powody sięgania po narkotyki lub inne substancje psychoaktywne

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

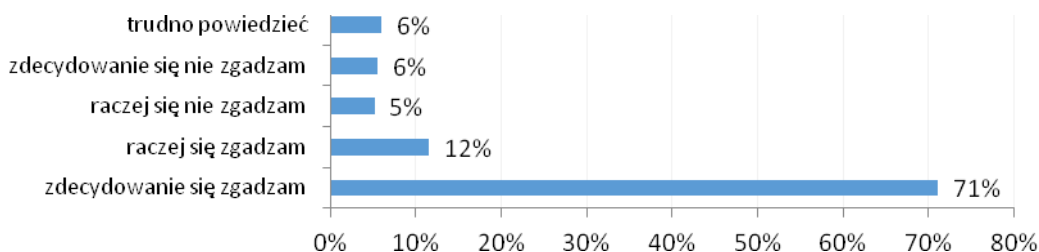
Osoby, które korzystały z narkotyków spotkały takie problemy jak: kłótnia, sprzeczka z osobą z rodziny lub znajomymi (19%), problemy w domu (14%), wypadek, uszkodzenie ciała (13%), utrata pieniędzy lub rzeczy wartościowych (12%). Po 11% ankietowanych uwikłało się w kłopoty z policją oraz doznało uszczerbku na zdrowiu lub utraty zdrowia, po 8% miało kłopoty w pracy oraz niechciane doświadczenia seksualne, 7% przebywało z powodu narkotyków w areszcie lub więzieniu.

Wykres 14. Problemy związane z korzystaniem narkotyków.

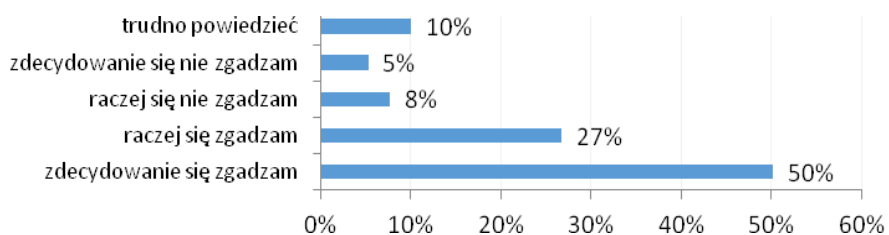
Większość mieszkańców (83%) uważa, że zażywanie narkotyków jest niebezpieczne dla zdrowia.

Wykres 15. Odpowiedzi na twierdzenie „Zażywanie narkotyków jest niebezpieczne dla zdrowia”

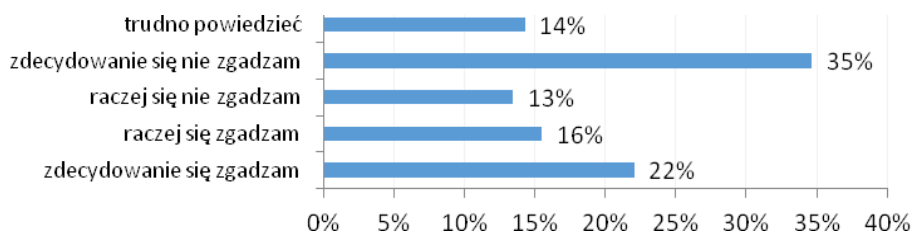
77% dorosłych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem głoszącym, iż zażywanie leków uspokajających lub nasennych bez zgody lekarza jest niebezpieczne dla zdrowia. Przeciwnego zdania jest 13% badanych.

Wykres 16. Odpowiedzi na twierdzenie „Zażywanie leków uspokajających lub nasennych bez zgody lekarza jest niebezpieczne dla zdrowia”

48% dorosłych ankietowanych opowiedziało się przeciwko legalizacji miękkich narkotyków, 38% respondentów uznało, iż narkotyki miękkie takie jak marihuana powinny zostać zalegalizowane.

Wykres 17. Odpowiedzi na twierdzenie „Powinno się zalegalizować miękkie narkotyki, takie jak marihuana”

III. CELE I ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Głównym celem Miejskiego Programu jest zwiększenie świadomości zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych wśród mieszkańców.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU

Miejski Program uwzględnia cztery zadania, które realizowane będą poprzez działania w zakresie profilaktyki i przeciwdziałaniu narkomanii.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem			
L.p	PLANOWANIE DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANY REALIZATOR
I.1	Dofinansowanie programów z zakresu terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.	- liczba osób	Urząd Miasta - Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia, podmiot działalności leczniczej
I.2	Wpieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień	- kwota środków finansowych	Urząd Miasta - WSSiPZ
I.3	Finansowanie zatrudnienia specjalistów w obszarze profilaktyki uzależnień	- liczba osób objętych pomocą	Urząd Miasta - WSSiPZ
I.4	Upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych	- liczba materiałów	Urząd Miasta – WSSiPZ
I.5	Warsztaty integrujące członków rodziny o charakterze wychowawczym i terapeutycznym	- liczba godzin. - liczba osób	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.			
L.p	PLANOWANIE DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANY REALIZATOR
II.1	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.	- liczba osób	Urząd Miasta - WSSiPZ
II.2.	Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku	- liczba osób uczestniczących	Urząd Miasta – WSSiPZ
II.3	Wspieranie programów profilaktycznych w placówkach oświatowo– wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych.	-liczba programów	Urząd Miasta – WSSiPZ Placówki oświatowe podmioty niepubliczne

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018

II.4	Wspieranie realizacji innych niż rekomendowane pozalekcyjnych lub pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- liczba spotkań	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
II.5	Udział w akcji/kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii lub promujące zdrowy styl życia bez używania środków odurzających.	- liczba osób	Urząd Miasta – WSSiPZ
II.6	Opracowywanie, wydawanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych lub zakup innych publikacji oraz czasopism z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.		Urząd Miasta - WSSiPZ MKRPA
II.7	Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie zapobiegania narkomanii poprzez wspieranie organizowania spotkań (konferencji, seminariów), których celem będzie rozwój wiedzy oraz wymiana doświadczeń	-liczba osób - liczba akcji	Urząd Miasta - WSSiPZ organizacje pozarządowe
II.8	Organizacja lokalnych imprez (m.in. koncerty, konkursy, festyny, zawody, pikników, Dzień Dziecka itp.) dla ogółu dzieci i młodzieży promujące zdrowy styl życia wolnego od uzależnień.	- liczba imprez - liczba uczestników	Urząd Miasta - WSSiPZ, ośrodki kultury, organizacje pozarządowe
II.9	Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych.	- liczba rodziców	Urząd Miasta - WSSiPZ organizacje pozarządowe
II.10	Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.	- liczba szkół -liczba uczniów -wysokość środków finansowych	Urząd Miasta - WSSiPZ placówki oświatowe
II.11	Realizacja projektów profilaktycznych dla młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania środków psychoaktywnych, w tym również wspieranie przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzieżowych liderów, skierowanych do grup rówieśniczych	- liczba projektów	Urząd Miasta - WSSiPZ placówki oświatowe, Młodzieżowa Rada Miejska
II.12	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	- liczba osób objętych profilaktyką	Urząd Miasta - WSSiPZ, organizacje pozarządowe
II.13	Wsparcie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów.	- liczba programów - wysokość środków finansowych	Urząd Miasta - WSSiPZ placówki oświatowe
II.14	Organizacja i finansowanie spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.	- liczba spektakli - liczba osób	Urząd Miasta - WSSiPZ organizacje pozarządowe
II.15	Prenumerata i zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji na temat problematyki uzależnień	- ilość materiałów	Urząd Miasta - WSSiPZ
II.16	Działanie punktu informacyjnego w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy poprzez rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy i ich ofertach (prowadzenie interaktywnego systemu informacji).	- liczba udzielonych porad	Urząd Miasta - WSSiPZ

II.17	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (m.in. ulotek, broszur, plakatów) oraz gadżetów z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i bezpieczeństwa.	- ilość materiałów	Urząd Miasta - WSSiPZ
III. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej			
L.p	PLANOWANIE DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANY REALIZATOR
III.1	Prowadzenie punktów konsultacyjnych udzielających pomocy osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom.	- liczba punktów konsultacyjnych	Urząd Miasta - WSSiPZ organizacje pozarządowe
III.2	Finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym oraz osobom doświadczającym przemocy oraz ich bliskim.	- liczba osób objętych pomocą	Urząd Miasta - WSSiPZ
III.3	Prowadzenie działań związanych z pracą socjalną oraz pomocą psychologiczną i prawną na rzecz rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.	- liczba osób objętych pomocą	Urząd Miasta - WSSiPZ, podmiot publiczny
IV. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego			
L.p	PLANOWANIE DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PLANOWANY REALIZATOR
IV.1	Objęcie wsparciem socjalnym osób uzależnionych i ich rodzin.	- liczba osób objętych pomocą - liczba kontraktów socjalnych	MOPS
IV.2	Rozpowszechnienie informacji o możliwościach pomocy osobom uzależnionym.	- liczba materiałów	Urząd Miasta - WSSiPZ, MOPS
IV.3	Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjających integracji ze środowiskiem lokalnym.	- liczba zorganizowanych imprez	Urząd Miasta - WSSiPZ, MOPS organizacje pozarządowe

III. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wykorzystane będą na realizację gminnych programów profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018 finansowany będzie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów Alkoholowych a wysokość środków finansowych zaplanowanych na realizację tego programu stanowi załącznik.

IV. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

1. Przez cały okres realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018, będzie podlegał monitoringowi, a na zakończenie nastąpi jego ewaluacja.
2. Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu prowadzi Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
3. Monitoring realizacji Miejskiego Programu prowadzony będzie poprzez:
 - sprawozdania wewnętrzne - finansowe dla Skarbnika Miasta,
 - sprawozdania realizatorów z przeprowadzonych działań,
 - wizyty kontrolne,
 - zbieranie i opracowywanie informacji i danych statystycznych dotyczących problemów uzależnień od środków psychoaktywnych,
 - wypełnienie ankiety opracowanej przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, i przesłanie do Biura, w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.
4. Raport z realizacji programu przedstawiony zostanie Radzie Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

**Plan wydatków na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2016-2018**

DZIAŁ	ROZDZIAŁ	WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN NA 2016	PLAN NA 2017	PLAN NA 2018
		WYDATKI	62 000,00	65 000,00	68 000,00
		WYDATKI BIEŻĄCE			
851		OCHRONA ZDROWIA			
	85153	Zwalczanie narkomanii	32 000,00	33 000,00	34 000,00
		Wydatki na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2016-2018	32 000,00	33 000,00	34 000,00
		DOTACJE DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH			
851		OCHRONA ZDROWIA			
	85153	Zwalczanie narkomanii	30 000,00	32 000,00	34 000,00
		Dotacja na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2016-2018	30 000,00	32 000,00	34 000,00